

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ข้อมูล ณ วันที่.....๒๐.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางสาวสมควร มานิตย์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๓/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
โทรศัพท์ ๐๘๐๕๑๙๗๔๗๙ Facebook สมควร มานิตย์ Line ๐๙๔๖๓๖๙๐๗๗
เกิด พ.ศ. ๒๕๐๕ ปัจจุบันอายุ ๖๓ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง ☒ หม้าย

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คณะ/สาขาวิชา -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ..... -

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน...๔...ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑) การผลิตข้าวปลอดภัย

๒) การจัดการเมล็ดพันธุ์ข้าว

๓) การผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การผลิตข้าวปลอดภัย

๒) การจัดการเมล็ดพันธุ์ข้าว

๓) การผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

-การผลิตข้าวปลอดภัย

-การจัดการเมล็ดพันธุ์ข้าว

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

-การผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการผลิตข้าวปลอดภัยและการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการผลิตข้าวปลอดภัย
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้ใช้เองหรือจำหน่าย
๓. เพื่อพัฒนาเกษตรกรต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนได้
๔. เพื่อสร้างระบบการผลิตข้าวที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค สิ่งแวดล้อม และยั่งยืนต่อเกษตรกร

เนื้อหาหลักสูตร

๑. ความสำคัญของข้าวปลอดภัยและข้าวพันธุ์ดี
๒. แนวทางการผลิตข้าวปลอดภัย (GAP ข้าว)
๓. หลักการคัดเลือกพันธุ์ข้าว และลักษณะพันธุ์ข้าวดี
๔. กระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ
๕. การจัดการศัตรูพืชแบบปลอดภัย

ภาคปฏิบัติ

- การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนเพาะปลูก
- สาธิตการปลูกข้าวในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์
- การเก็บเกี่ยวและเตรียมเมล็ดพันธุ์หลังเก็บเกี่ยว

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- การบรรยายและอภิปรายกลุ่ม
- การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- การฝึกปฏิบัติในแปลงนา/ศูนย์เรียนรู้
- การสาธิตโดยวิทยากรหรือเกษตรกรต้นแบบ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ในฐานะประธาน ศพก. อำเภอ การเข้าร่วมจัดทำแผนบูรณาการระดับจังหวัด ต้องทำหน้าที่เป็น “ผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการจากเกษตรกร” และ “ผู้เสนอแนวทางแก้ไขที่สอดคล้องกับนโยบายและศักยภาพพื้นที่” เพื่อให้แผนปฏิบัติการเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

โดยรวบรวมข้อมูลจาก ศพก. เครือข่ายในอำเภอและเกษตรกรเครือข่าย เช่น ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ การผลิต ผลผลิต และตลาดในพื้นที่อำเภอ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการเกษตรในพื้นที่ สรุปความต้องการเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เช่น ต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิต การอบรม การตลาด หรือโครงสร้างพื้นฐาน จัดทำข้อเสนอข้อมูลในนามของ ศพก. ระดับอำเภอ โดยสะท้อนเสียงจากเกษตรกรและชุมชนเพื่อร่วมในการประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับจังหวัด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น พาณิชย์ ปศุสัตว์ ประมง ฯลฯ เพื่อให้แผนเชื่อมโยงและร่วมกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลได้จริง และสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ ถ่ายทอดผลการประชุมและแผนปฏิบัติการสู่เกษตรกร ในระดับอำเภอ และเครือข่าย ศพก. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ของโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำหน้าที่เป็น “ตัวกลาง” เชื่อมโยงนโยบายของจังหวัดกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนราย ศพก. เป็นการทำงานแบบบูรณาการและมีส่วนร่วม โดยเริ่มจาก การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลการผลิต สภาพดิน น้ำ อากาศ พืช/สัตว์/ประมงในพื้นที่วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของเกษตรกรในเขต ศพก. ไปสู่ การกำหนดประเด็นและทิศทางการพัฒนา ระบุ สินค้าหลัก/สินค้าเด่นของพื้นที่ กำหนดเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ หรือเพิ่มมูลค่า วางกรอบ แนวทาง/กิจกรรมสำคัญ ที่จะทำในปีงบประมาณนั้น ๆ การกำหนดเป้าหมาย-กิจกรรม-โครงการมีหลายฝ่ายร่วมกัน ได้แก่ ประธานและสมาชิก ศพก., เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร, หน่วยงานราชการ และเกษตรกรในพื้นที่

ภาคผนวก 3.2
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นางสมควร มาณิตย์ ลินคำหลัก ช้าว

แผน ราย ศพก.

จุดเด่น 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย				←→												
- ร่วมกับวิเคราะห้เพื่อการพัฒนา ศพก.				←→												
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน				←→												
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้				←→												
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	1	ฐาน					←→	→								
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	1	เรื่อง					←→				→					
2.3 การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก.	1	เรื่อง														
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน						←→	→									
- ข้อมูลวิชาการ						←→	→									
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร							←→	→								
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย								←→	→							
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย								←→	→							
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ										←→	→					
2.5 คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	12	ครั้ง		←											→	
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่าน													←			→
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง		←												→
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร				←												→
3.3 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	-			←												→
4. การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ ศพก. ตลอดจนผู้ดูแลผลิตตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร	3/10	ครั้ง/ราย		←												→
- สรุปผลการอบรม										←→						
5. พัฒนาศักยภาพ																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก																
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า				←												→
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน														←→		→

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เนื่องจากการทำเกษตรแบบดั้งเดิม เช่น ผลิตไม่แน่นอน ต้นทุนสูง โรคแมลงระบาด และราคาผลผลิตตกต่ำ ซึ่งทำให้มีรายได้ไม่คงที่ จากปัญหาดังกล่าว จึงเริ่มตระหนักว่า การทำเกษตรจะต้องอาศัยความรู้และการวางแผนที่ดี จึงเริ่มศึกษาหาข้อมูลจากหน่วยงานราชการ เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการเกษตร เช่น การใช้น้ำอย่างประหยัด การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ การวิเคราะห์ดิน การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ เมื่อเริ่มนำความรู้มาปรับใช้ ก็พบว่า ไม่เพียงแต่ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตเท่านั้น แต่ยังช่วยให้เกษตรกรของตนมีความยั่งยืนมากขึ้น จึงเกิดแรงจูงใจและความตั้งใจแน่วแน่ที่จะเปลี่ยนจากเกษตรแบบเดิม มาเป็น “เกษตรที่มีหลักคิด มีหลักวิชา และใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม” เพื่อให้เป็นต้นแบบและสามารถถ่ายทอดให้เกษตรกรรายอื่นในชุมชนได้ต่อไป

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ผลผลิตที่ไม่แน่นอนและต้นทุนสูง ปัญหาแรงงานในภาคการเกษตร ความแปรปรวนของสภาพอากาศ โรคและแมลงศัตรูพืช ราคาผลผลิตไม่แน่นอน และความต้องการของผู้บริโภคในความต้องการข้าวปลอดภัย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การลดปัญหาเรื่องดิน น้ำ และสภาพอากาศ

๑. การวิเคราะห์ดินก่อนปลูก: เพื่อทราบค่าความเป็นกรด-ด่าง และปริมาณธาตุอาหาร แล้ววางแผนการใช้ปุ๋ยได้อย่างเหมาะสม

๒.การวางระบบโซล่าเซลล์จัดระบบน้ำในนา: ติดตั้งแผงโซล่าเซลล์ โดยเลือกขนาดและจำนวนแผงให้เหมาะสมกับกำลังปั๊มและปริมาณน้ำที่ต้องการใช้

๓.ระบบสูบน้ำ: ใช้ปั๊มน้ำที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อสูบน้ำจากแหล่งน้ำ (เช่น บ่อบาดาล, คลอง) เข้าสู่แปลงนา

ช่วยลดต้นทุนด้านพลังงานไฟฟ้าและค่าน้ำมันในการสูบน้ำ ช่วยให้มีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณมากขึ้น

การลดต้นทุนการผลิต

๑. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน: ไม่ใช้เกินความจำเป็น ลดต้นทุนและป้องกันดินเสื่อม

๒. การปลูกข้าวโดยใช้รถดำนา ช่วยลดแรงงานและต้นทุน

๓. การใช้โดรนพ่นปุ๋ย/พ่นสารชีวภัณฑ์ ช่วยลดแรงงานและต้นทุนสารเคมี

การลดการระบาดของศัตรูพืช

๑.การใช้สารชีวภัณฑ์/เชื้อราไตรโคเดอร์มา/เชื้อบีที (BT): แทนการใช้สารเคมี

๒.การใช้กับดักแมลงและการสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

-การวางระบบโซล่าเซลล์จัดระบบน้ำในนา

-รถดำนา ช่วยลดต้นทุนแรงงานและให้การปลูกสม่ำเสมอ

-การใช้โดรนพ่นปุ๋ย/พ่นสารชีวภัณฑ์ ช่วยลดแรงงานและต้นทุนสารเคมี

-รถเก็บเกี่ยวข้าวช่วยลดการสูญเสียผลผลิต

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การไถกลบตอซังและการใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าว เป็นวิธีการจัดการฟางข้าวและตอซังหลังการเก็บเกี่ยวข้าว เพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน ลดมลภาวะ และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยการไถกลบตอซังคือการนำตอซังข้าวและฟางข้าวที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวไปไถกลบลงในดิน เพื่อให้เกิดการย่อยสลายและกลายเป็นอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารแก่ดิน การใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวจะช่วยเร่งกระบวนการย่อยสลายให้เร็วขึ้น ลดระยะเวลาและลดปัญหาการเผาตอซังที่เป็นมลพิษ

โดยหลังการเก็บเกี่ยวข้าวจะทำการไถกลบตอซังหรือฟางให้แบนราบกับพื้นดิน ให้ฉีกพ่นน้ำหมักชีวภาพที่เตรียมไว้ลงในแปลงนา โดยใส่น้ำหมักชีวภาพ พด.๒ อัตรา ๕ ลิตรต่อไร่ ชั่งน้ำในนาข้าวในระดับที่ท่วมฟางข้าว ๓-๕ เซนติเมตร ประมาณ ๗ -๑๕ วัน ก็เตรียมดินได้ตามขั้นตอนปกติ การย่อยสลายฟางข้าวใช้เวลาไม่นาน ใช้เวลาประมาณ ๗-๑๕ วัน เป็นการลดการเผาฟาง ยังทำให้ไม่เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม และยังช่วยเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุให้กับนาข้าว

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)
 ๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)
 ๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- ๑.๑) ...ค่ารถไถเตรียมแปลง..... เป็นเงิน..... ๗๐๐บาท/ไร่
 ๑.๒) ...ค่ารถดำนาพร้อมต้นกล้า..... เป็นเงิน.....๑,๐๐๐บาท/ไร่
 ๑.๓) ...ค่าปุ๋ย..... เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่
 ๑.๔) ...ค่าฮอร์โมนและยาคลุมหญ้า..... เป็นเงิน..... ๒๗๒.....บาท/ไร่
 ๑.๕) ...ค่าโดรนหว่านปุ๋ยและยาคลุมหญ้า.....เป็นเงิน..... ๒๕๐.....บาท/ไร่
 ๑.๖) ..ค่าแรงงานคนกำจัดวัชพืช..... เป็นเงิน.....๑,๒๐๐..... บาท/ไร่
 ๑.๗)ค่ารถเกี่ยวข้าว..... เป็นเงิน..... ๔๐๐.....บาท/ไร่
 ๑.๘)ค่ารถขนส่งข้าวไปศูนย์ข้าว.....เป็นเงิน..... ๓๐๐.....บาท/ไร่
 ๑.๙)โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า..... เป็นเงิน..... ๑๕๐.....บาท/ไร่
 รวมต้นทุนการผลิต๕,๒๗๒บาท/ไร่
 รายได้๑๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
 เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
 เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
 เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....-.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....เมล็ดพันธุ์ข้าว.....
 เฉลี่ยรายได้ปีละ...๒๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง (เกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์)

ได้ใช้ เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ในการเพาะปลูกของตนเอง ทำให้ผลผลิตดีขึ้น ลดปัญหาโรคและการปนเปื้อนมีรายได้เพิ่มขึ้นและราคาที่ดีจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ให้ศูนย์ข้าวฯ ได้พัฒนาความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ ทั้งกระบวนการคัดเลือกพันธุ์ การจัดการแปลง และการตรวจสอบคุณภาพ

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

จากองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การผลิตข้าวปลอดภัย และการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์ ทำให้เกษตรกรรายอื่นสนใจได้เข้ามาศึกษาดูงานและนำไปปฏิบัติ ขยายจำนวนเพิ่มขึ้นทำให้ได้ผลผลิตข้าวที่ดีและได้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ ลดปัญหาเมล็ดพันธุ์ด้อยคุณภาพ เช่น เมล็ดพันธุ์ปลอม เมล็ดพันธุ์ปนเปื้อน นำไปใช้ในการเพาะปลูกฤดูกาลต่อไปได้

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

จากการที่เกษตรกรในพื้นที่ให้ความสนใจศึกษาดูงานและนำไปปฏิบัติ ขยายจำนวนเพิ่มขึ้นทำให้เกิดการ รวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ และได้เริ่มนำผลผลิตเป็นข้าวสารบรรจุถุง เป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีข้าวปลอดภัยเป็นส่วนสำคัญที่สร้างรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน และนอกจากนั้นยังเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ สำหรับเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา หรือผู้สนใจ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

-การลดการเผาตอซังและฟางข้าว โดยการใช้เครื่องอัดฟาง เพื่อนำฟางก้อนไปใช้ประโยชน์เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ ทำเป็นปุ๋ยหมัก หรือวัสดุปลูกคลุมดินหลังการหว่านเมล็ดพืช หรือ ใช้การไถกลบตอซังและจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางแทนการเผาลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก คาร์บอน และฝุ่น PM๒.๕ เพิ่มอินทรีย์วัตถุและความอุดมสมบูรณ์ของดิน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและยังสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างคุ้มค่าไม่ให้สูญเปล่า ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- ต่อตนเอง (เกษตรกร): ลดต้นทุนการผลิต สุขภาพแข็งแรง และได้ผลผลิตข้าวเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ
- ต่อเกษตรกรรายอื่น: เป็นตัวอย่างแนวทางการผลิตข้าวที่ยั่งยืน ถ่ายทอดความรู้ต่อไปได้
- ต่อชุมชน: อากาศ น้ำ และดินสะอาดขึ้น มีระบบนิเวศสมดุล และเป็นพื้นที่เกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. การอนุรักษ์ดิน

ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด และการไถกลบฟางเพื่อลดการเสื่อมสภาพของดิน ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น เก็บน้ำและธาตุอาหารได้มากขึ้น

๒. การใช้เชื้อราเซลลินในกิจกรรมเกษตรเป็นการ ใช้พลังงานสะอาด ลดการใช้เชื้อเพลิง ลดมลพิษ รักษา

ทรัพยากรธรรมชาติ และช่วยให้เกษตรกรมีพลังงานที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. การลดการใช้สารเคมีส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ลดการปนเปื้อนสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรอบพื้นที่

๔.การลดมลพิษสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการเผาฟางข้าว ลดควัน ฝุ่น และก๊าซเรือนกระจกช่วยให้อากาศและสิ่งแวดล้อมในชุมชนสะอาดขึ้น

กิจกรรมใน ศพก. ไม่เพียงเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แต่ยังเป็นการใช้เทคโนโลยีและแนวทางเกษตรที่ช่วยรักษาดิน น้ำ อากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนทั้งในแปลงเกษตรและในชุมชน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก. ได้ศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรในพื้นที่ โดยเฉพาะด้านการทำนาข้าวอย่างเป็นระบบ เช่น ข้อมูลด้านชนิดของดิน แหล่งน้ำ ระบบชลประทาน รวมถึงพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกนำมาใช้ในการวางแผนการผลิตข้าวให้เหมาะสมกับฤดูกาลและสภาพแวดล้อมของพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทน เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน ความรู้เหล่านี้ได้ถ่ายทอดให้เกษตรกรในชุมชนผ่านกิจกรรมอบรมภายในศูนย์ เอกสารคู่มือ และการให้คำปรึกษาเชิงลึก ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าใจบริบทพื้นที่ของตนเอง และนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ผลผลิตข้าวมีคุณภาพดีขึ้น ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเปิดเป็นจุดเรียนรู้และศึกษาดูงานในด้านการทำนาข้าว การจัดการดิน-น้ำ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้สารชีวภัณฑ์ และเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ศพก. ได้จัดหลักสูตรอบรมให้กับเกษตรกรและนักเรียน และผู้ที่สนใจ โดยมีการถ่ายทอดความรู้ผ่านทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ พร้อมทั้งจัดแปลงเรียนรู้สาธิตเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง นอกจากนี้ ผู้ดำเนินงานใน ศพก. ยังได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการอบรมให้ความรู้ในเวทีต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพและความเชื่อมั่นของชุมชนที่มีต่อ ศพก. ในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรที่มีคุณภาพ ผลจากการดำเนินงานดังกล่าวทำให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรในพื้นที่ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม และส่งผลให้มีการยกระดับคุณภาพการผลิต รวมทั้งรายได้ของเกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยให้บริการทั้งในรูปแบบของการให้คำแนะนำเฉพาะราย ฦ ศูนย์ฯ และการลงพื้นที่ติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรถึงแปลงนา เพื่อให้คำแนะนำตรงจุดตามลักษณะปัญหาจริง เช่น ปัญหาศัตรูพืช โรคข้าว การจัดการน้ำ หรือปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ

นอกจากนี้ ศพก. ยังทำหน้าที่เป็น “ศูนย์รับฟังปัญหา” และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไข เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สถานีพัฒนาที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว

การดำเนินงานนี้ส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่เกิดความมั่นใจในการเข้ามาขอคำปรึกษา และมีช่องทางในการสื่อสารปัญหาอย่างเป็นทางการมากขึ้น ซึ่งช่วยลดความสูญเสียในกระบวนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการแปลง และส่งเสริมการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรในระยะยาว

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางในการกระจายข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่ถูกต้อง ทันสมัย และเชื่อถือได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยมีการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานราชการ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว และสถานีวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาถ่ายทอดสู่เกษตรกรผ่านหลายช่องทาง เช่น แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ กลุ่มไลน์ และการประชุมกลุ่มย่อย

ด้านวิชาการ ศพก. ได้จัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรที่สอดคล้องกับพื้นที่และปัญหาของชุมชน เช่น ความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตให้ลดต้นทุนและปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสนับสนุนการผลิตข้าวคุณภาพดีเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

นอกจากนี้ ศพก. ยังเป็นศูนย์ประสานข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น โครงการสนับสนุนจากกรมต่าง ๆ ราคาสินค้าเกษตร การแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช และนโยบายสำคัญของรัฐ เพื่อให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

ผลจากการดำเนินงานดังกล่าวทำให้เกษตรกรในชุมชนเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ง่ายขึ้น มีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง และสามารถใช้องค์ความรู้ในการตัดสินใจอย่างแม่นยำ ส่งผลให้ผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ศพก. ได้ดำเนินการขยายผลองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น การทำนาข้าวแบบลดต้นทุน การจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และการเพิ่มมูลค่าผลผลิต ผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่

- การจัดอบรมและสาธิตในแปลงเรียนรู้ของศูนย์
- การศึกษาดูงานภายในพื้นที่
- การเยี่ยมเยียนเกษตรกรรายแปลง
- การใช้สื่อออนไลน์ เช่น กลุ่มไลน์ หรือเฟซบุ๊ก

เกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ

เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมกับ ศพก. ได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริง เช่น ลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น ใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี การผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ปรับปรุงระบบน้ำโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการสูบน้ำ

ผลลัพธ์จากการนำความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติ มีความชัดเจน ได้แก่ ต้นทุนการผลิตลดลง ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ข้าวมีคุณภาพดีขึ้น เป็นที่ต้องการของตลาด เกษตรกรมีความรู้และสามารถวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนการผลิตได้ด้วยตนเอง เกิดการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง จากความสำเร็จเหล่านี้ ศพก. จึงเป็นศูนย์กลางในการจัดประกายการเปลี่ยนแปลงแนวคิดของเกษตรกร จากการผลิตแบบเดิม สู่การเกษตรแบบมีข้อมูล วิชาการ และยั่งยืน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ อบต. วิสาหกิจชุมชน สถานีพัฒนาที่ดิน และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรอย่างเป็นระบบ และยั่งยืน โดย ศพก. ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ร่วมกับชุมชนผ่านเวทีประชาคม การประชุมหมู่บ้าน การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรระดับตำบล (พืช/ข้าว/สัตว์/ประมง) และการเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนโครงการสำคัญของภาครัฐ เช่น โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรเช่น กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ กลุ่มแปรรูปผลผลิต กลุ่มปลูกข้าวอินทรีย์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่ม ผลลัพธ์จากการมีส่วนร่วมนี้ทำให้เกิดการบูรณาการทำงานระหว่างภาคประชาชนกับภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูล ความรู้ และโครงการสนับสนุนต่าง ๆ ได้มากขึ้น และเกิดความร่วมมือกันในระดับชุมชนเพื่อพัฒนาการเกษตรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ในฐานะประธานคณะกรรมการศูนย์เครือข่าย ศพก. มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีบทบาทหน้าที่หลัก ดังนี้

๑. เป็นผู้นำในการวางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์ ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้และกิจกรรมส่งเสริมที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน

๒. ประสานงานและเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ อบต. พัฒนาที่ดิน เป็นต้น ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการแผนงานและทรัพยากรร่วมกัน เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกร

๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในชุมชนกระตุ้นให้เกษตรกรเข้ามาเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมดำเนินกิจกรรมกับศูนย์ สนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๔. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ตรวจสอบความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของกิจกรรมปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๕. เป็นต้นแบบด้านการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ถ่ายทอดประสบการณ์จริงในการทำเกษตรที่ประสบผลสำเร็จสนับสนุนการสร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อสืบทอดและต่อยอดองค์ความรู้

บทบาทของประธานคณะกรรมการศพก. ไม่เพียงแต่เป็นผู้นำในการบริหารจัดการศูนย์เท่านั้น แต่ยังเป็นแกนนำในการสร้างความร่วมมือ สร้างแรงบันดาลใจ และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตรในระดับชุมชนอย่างแท้จริง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

การได้ทำหน้าที่เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ถือเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งในฐานะคนหนึ่งที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตรของชุมชน ด้วยความตั้งใจที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรได้เข้าถึงองค์ความรู้ที่ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และสามารถนำไปปรับใช้จริงในแปลงของตนเองได้ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินงาน ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรในพื้นที่ ทั้งในด้านความรู้ ความคิด และวิธีการทำเกษตร เช่น การลดต้นทุนด้วยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การเปลี่ยนจากการใช้สารเคมีมาใช้ชีวภัณฑ์ การรวมกลุ่มกันจำหน่ายผลผลิต และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่า สิ่งเหล่านี้คือผลลัพธ์ที่จับต้องได้ และเป็นกำลังใจสำคัญในการเดินทางทำงาน

อีกหนึ่งความภูมิใจ คือ การได้เป็นส่วนหนึ่งในการประสานความร่วมมือระหว่างเกษตรกร หน่วยงานรัฐ และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการวางแผนพัฒนาเกษตรของพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ การใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม ไปจนถึงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานของชุมชนใกล้เคียง การได้เห็นเกษตรกรยืนอยู่ได้ด้วยความรู้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองจากองค์ความรู้ที่เราส่งต่อ คือสิ่งที่ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจที่สุดในบทบาทของการเป็น ศพก.

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ในการทำงานร่วมกับชุมชนด้านการเกษตร ความเป็นผู้นำถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนา โดยในบทบาทของการเป็นผู้นำชุมชน ข้าพเจ้าได้แสดงออกทั้งในรูปแบบ ทางการ และไม่เป็นทางการ อย่างสมดุลและต่อเนื่อง

ความเป็นผู้นำในรูปแบบ "ทางการ"

ข้าพเจ้ายึดตำแหน่งเป็น ประธานคณะกรรมการศูนย์เครือข่ายเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเป็นกรรมการในองค์กรชุมชนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข คณะทำงานแผนพัฒนาตำบล กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และกลุ่มแปลงใหญ่ข้าว โดยมีบทบาทในการวางแผนงาน ประสานหน่วยงาน บริหารจัดการกิจกรรม และกำกับกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

ความเป็นผู้นำในรูปแบบ "ไม่เป็นทางการ"

ในชีวิตประจำวัน ข้าพเจ้ามีบทบาทเป็นผู้นำโดยธรรมชาติของความไว้วางใจจากชาวบ้าน เป็นผู้ที่ชาวบ้านมักจะเข้ามาขอคำปรึกษาเรื่องการทำการเกษตร การแก้ไขปัญหาในแปลง หรือแม้แต่เรื่องชีวิตความเป็นอยู่ ข้าพเจ้าให้คำแนะนำอย่างเป็นกันเอง ใช้ประสบการณ์จริงในการช่วยคิดแก้ปัญหา และลงพื้นที่ร่วมกับชาวบ้านเสมอ จนเกิดความผูกพันและความไว้วางใจจากคนในชุมชน

ความเป็นจิตอาสา

ด้วยความรักในบ้านเกิดและความตั้งใจพัฒนาชุมชน ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาอย่างต่อเนื่อง

ไม่ว่าจะเป็นการจัดอบรมฟรีให้เกษตรกร การเป็นวิทยากรในงานของโรงเรียนหรือหน่วยงานต่าง ๆ การเป็นเจ้าบ้านต้อนรับคณะศึกษาดูงานโดยไม่คิดค่าตอบแทน ตลอดจนการช่วยเหลือชาวบ้านในยามประสบภัย เช่น น้ำท่วม หรือศัตรูพืชระบาด

ความเป็นผู้นำของข้าพเจ้าไม่ใช่แค่ตำแหน่งหน้าที่ในเอกสารทางราชการเท่านั้น แต่เป็นความตั้งใจจริงที่จะทำเพื่อส่วนรวม โดยใช้ความรู้ ความสามารถ และความเสียสละเป็นพลังในการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ตลอดระยะเวลาที่ได้ทำงานร่วมกับชุมชน ข้าพเจ้ายึดมั่นในแนวทางการทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ แม้หลายครั้งจะต้องเสียสละเวลา ส่วนตัว แรงกาย แรงใจ หรือค่าใช้จ่ายบางส่วน แต่เมื่อเห็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรในพื้นที่ เช่น ความรู้ที่พัฒนา คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หรือแม้แต่รอยยิ้มจากความสำเร็จในการทำการเกษตร ก็ทำให้รู้สึกว่า “ความเสียสละนั้นมีคุณค่าและความหมาย”

ข้าพเจ้าพร้อมทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้โดยไม่คิดค่าตอบแทน ให้คำปรึกษาเกษตรกร ร่วมกิจกรรมของชุมชน รวมถึงช่วยเหลือเพื่อนเกษตรกรในยามเดือดร้อน เช่น ประสานงานแก้ปัญหา น้ำ ศัตรูพืช และภัยธรรมชาติ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เพราะเชื่อว่าการพัฒนาชุมชนจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ต้องอาศัย “น้ำใจ” และ “การลงมือทำ” ร่วมกันจากทุกฝ่าย และการเสียสละของตนเองก็เป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ ที่จะทำให้สังคมดีขึ้นได้ในระยะยาว

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ข้าพเจ้าเชื่อว่า การทำงานเพื่อชุมชนต้องเริ่มจาก “ใจที่รักในสิ่งที่ทำ” ไม่ว่าหน้าที่เล็กหรือใหญ่ หากทำด้วยความตั้งใจและสม่ำเสมอ ย่อมนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่ดีได้ในระยะยาว ทุกครั้งที่เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับไปใช้แล้วเกิดผลดี ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต หรือใช้ชีวิตอย่างมีความสุขมากขึ้น สิ่งเหล่านี้คือแรงบันดาลใจที่ทำให้ไม่หยุดพัฒนาตนเองและพร้อมที่จะทำเพื่อส่วนรวมอยู่เสมอ นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังยึดถือหลัก

“เรียนรู้ตลอดเวลา พัฒนาไม่หยุดนิ่ง” เพราะงานส่งเสริมการเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องเปิดใจ เรียนรู้สิ่งใหม่ และประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับพื้นที่ เพื่อให้สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ยิ่งของชุมชนได้อย่างแท้จริง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑) นางสาวนันทนา มะโนปา	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๒) นางสาวกัญญารักษ์ เฉพาะตน	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๓) นายนิธิวิทย์ ลิขิตรังสรรค์	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกลุ่ม → เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม → สรุปผลและจัดทำรายงาน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

บางกลุ่มเกษตรกร ไม่คุ้นเคยกับการแลกเปลี่ยนเชิงวิเคราะห์ ควรจัดทำแบบฟอร์มหรือเครื่องมือที่เข้าใจง่าย สำหรับชาวบ้านและเกษตรกร

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ศพก.อำเภอศรีสังขาลย์ นางสมควร มานิตย์

พิกัด : X 580910 Y 1929501

Zone 47Q

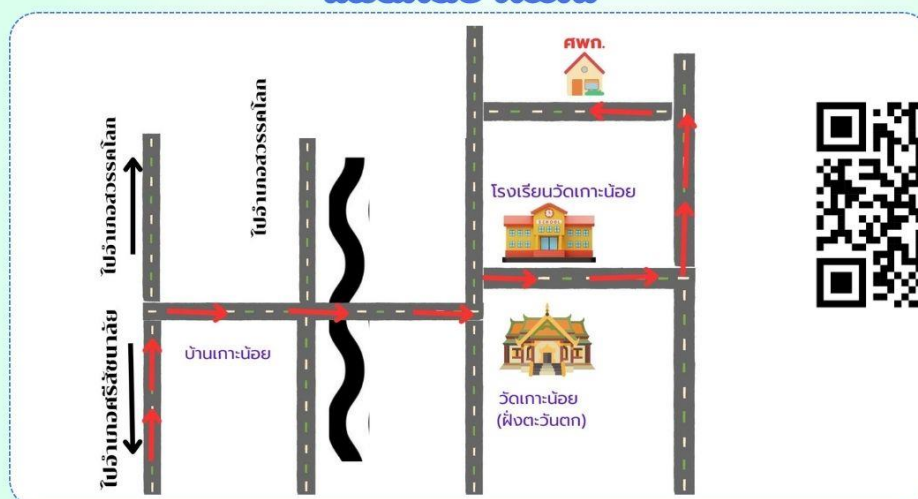
หมู่ที่ 1 ตำบล หองอ้อ อำเภอศรีสังขาลย์ จังหวัดสุโขทัย

สินค้าหลัก

ข้าว

แผนที่ตั้ง ศพก.

1 เทคโนโลยีเด่น

- การลดต้นทุนการผลิต

2 หลักสูตรการเรียนรู้

- การผลิตข้าว ตามมาตรฐาน GAP ข้าว

3 ฐานการเรียนรู้

1. การปลูกข้าวแบบปลอดภัย มาตรฐาน GAP
2. การทำน้ำหมักชีวภาพและผลิตสารชีวภัณฑ์

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร : นางสาวนันทนา มะโนปา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : 0626691444